NALEŻYT... ...CZTOWA OPŁACONA RYCZAŁTEM

Rok XI | Kraków, środa 3 kwietnia 1929 | Nr. 90

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji Kraków. ul. Orzeszkowej 7. Telefon Nr. ... — Telefon redaktora naczelnego Nr. 3689, Konto czekowe PKO w Krakowie 400.630.
Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do Administracji. Kommunikaty przesłane redakcji nie będą uwzględnione. Rękopisów redakcja nie zwraca. Za inseraty redakcja nie odpowiada. Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12 do 1 w południe.

Cena numeru 25 groszy

Prenumerata: w Krakowie i prowincji mies. Zł. 6'00 kwart. Zł. 18'00
w Krakowie z odnosz. do domu „ „ 6'20 „ „ 18'60
Na prowincji z przesyłką poczt. „ „ 6'60 „ „ 19'80
Zagranicą z przesyłką pocztową „ „ 10'00 „ „ 30'00
Ogłoszenia: Drobne ogłoszenia za słowo Zł. 0'20, wiersz milimetr. 1-szp. Zł. 0'25, nadesłane Zł. 0'75, wiersz milim. 1-szp. w tekście Zł. 1'—, wiersz milim. 1-szp. na 1-ej stronie Zł. 1'25, gratulacje Zł. 12'50. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25%.

Co zdziałał Parker Gilbert a co Charles Dewey?

Kraków, 2 kwietnia

Niemcy przegrały wojnę i mają płacić tytułem odszkodowania wojennego 2 i pół miljarda marek niemieckich rocznie. Dla kontroli punktualnego dotrzymania umów narzucono Niemcom t. zw. agenta reparacyjnego w osobie p. Parkera Gilberta. W ciągu kilku lat jego urzędowania otrzymały Niemcy od swoich wczorajszych wrogów 3 miljardy dolarów długoterminowego kredytu i 1 i pół miljarda dolarów krótkoterminowego kredytu.

Nie ... z wszystkiemi państwami mają Niemcy ... handlowe i udaje się im rok rocznie wys... na rynki zagraniczne swe gotowe wyroby przemysłowe na kwotę 2 miljardów dolarów ... eksport ten stale wzrasta.

M... kilku rewolucyj, które przebyły Niemcy ... nich 10 latach a do których zaliczamy nie ... o zmianę systemu rządzenia, lecz i zmia... gospodarcze, wzrasta stale dobrobyt w Niemczech ... śmiało dzisiaj zaliczyć można Niemcy do ... stw silnie gospodarczo ufundowanych.

Obecnie od tygodni targują się Niemcy w Paryżu ... zniżenie ciężarów reparacyjnych i prawdopodobnie uzyskają znaczne ulgi, a że je uzyskają ... będzie zasługą p. Parkera Gilberta.

A teraz kilka słów o działalności p. Charles Deweya, którego Polska od półtora roku u siebie gości i którego zadaniem jest pilnowanie ustabilizowanej waluty naszej.

Zdawało się początkowo, że działalność doradcy finansowego sprawi, że na Polskę spadnie potop pożyczek długoterminowych, skoro pożyczka stabilizacyjna utorowała nam drogę na rynki zagraniczne. Nie wszyscy pamiętają, że dochody jakie Państwo uzyskuje z ceł, idą wyłącznie do kasy Banku Polskiego i są na 6 miesięcy z góry zarezerwowane na rzecz odsetek dla zagranicznych wierzycieli.

P... ekazane nam zagraniczne kwoty musieliśmy użyć na zakupno złota i srebra. — Nie wolno rezerw walutowych zamieniać na dewizy, z których dochody mogłyby ciężary z oprocentowaniem pożyczki nieco złagodzić. Winawiano nam, że należy się podporządkować pod mentalność zagranicy, która nareszcie zdecydowała się po silnych niedowierzaniach udzielić nam wydatnej pomocy kredytowej.

Jesteśmy już obecnie jeden i pół roku po tej tr... akcji, która obarcza Skarb Państwa i mo... y twierdzić, że stabilizacja, dokonana przed ... kaniem pożyczki, bez niej byłaby i tak ist... nadal, a zaoszczędzonoby rocznie przynaj... 50 miljonów złotych, które musimy za... cy tytułem oprocentowania tej pożyczki ... ć. Uzyskane z pożyczki złoto leży w pi... ach Banku Polskiego i nie daje żadnego ... odu, nie powiększył się nasz eksport, a w ... działach, gdzie eksport się utrzymuje (węgiel, cukier), dzieje się to tylko kosztem konsumenta krajowego, który płacić musi wyższe ceny producentom, aby ci mogli wywóz kontynuować.

... ieg pieniężny zwiększył się nieco, lecz ... ą nam teraz, że braki, wywołane szkodami wojennemi, które według obliczenia p. Deveya wynoszą 1,800.000 dolarów, muszą być własnemi kapitałami naprawione. Skoro odbudowa tych szkód, mimo upływu 10 lat po wojnie, następuje bardzo powoli, a ze strony Niemiec nie otrzymaliśmy do tej chwili ani jednego grosza odszkodowania, musi dochód społeczny dostarczyć na to funduszów, choć ten dochód u nas obarczony jest bardzo znacznymi ciężarami fiskalnymi.

Przeżywamy w ostatnich latach głód kredytowy. Handel zmuszony był stworzyć inflację wekslową. Skutkiem niedoboru bilansu płatniczego i handlowego ograniczenia kredytowe odbiły się na handlu.

Po ostatniej podróży p. Deweya do Ameryki znowu spodziewali się naiwni, że Polska uzyska pożyczki. Pan Dewey jednak uspokoił ich, że nie mogą się niczego spodziewać w roku bieżącym. Pan Dewey jest bowiem u nas tylko obserwatorem, od którego niczego innego spodziewać się nie możemy, jak tylko raportów z operatami, z których wynika, że życie gospodarcze u nas się poprawia, a gdy tak dalej kroczyć będziemy, wówczas niebawem staniemy w szeregu najsilniejszych państw Europy.

Zapewne p. Dewey sam w to wierzy, — nam jednak trudno się tego tak rychło spodziewać, gdyż od pierwszej chwili twierdziliśmy, że pożyczka stabilizacyjna sama przez się nie wyleczy nas z ran, zadanych przez wojnę, gdyż trzeba nam dalszego dopływu kredytu zagranicznego, aby tanim kapitałem odbudować to, co nam wojna zniszczyła. — Chwilowo od kilku lat dokonywane inwestycje, jak bardzo one są konieczne, stwarzają jednak dla nas sytuację wprost katastrofalną, bo drobny dorobek społeczny nie powiększa kapitału obrotowego, lecz zostaje obrócony na inwestycje.

Choć p. Bartel ostatnio w Sejmie cyframi i wykresami chciał przekonać posłów, że u nas życie gospodarcze stale się poprawia, to my, którzy nietylko jako obserwatorzy mówimy o życiu gospodarczem, ale czynnie w niem bierzemy udział, stwierdzamy, że stosunki gospodarcze w stosunku do roku ubiegłego wykazują bardzo znaczne pogorszenie, że brak kapitału jest olbrzymi, zarobkowanie w całym szeregu zawodów, a specjalnie w handlu, zupełnie ustało, a mimo to zaciska rząd dalej śrubę podatkową.

W Niemczech obserwujemy, jak obecnie przy uchwalaniu budżetu starają się wszystkie stronnictwa przeprowadzić jak najdalej idące oszczędności budżetu państwowego. U nas Rząd pozwolił tylko na podwyższenie ciężarów, a zapowiedzianą ulgę podatku przemysłowego czynił zawisłą od uchwalenia mu nowych, nieopodatkowanych podatków.

Rafał Pfeffer.

—o—

Bł. p.

MAURYCY HOFFMANN

kupiec, współwłaściciel giełdy zbożowej i towarowej w Krakowie

zmarł dnia 31. marca 1929 r. w 55 roku życia.

Pogrzeb odbył się w niedzielę, dnia 31 marca 1929 r., o czem zawiadamiają

Żona, Synowie i Rodzina

Czy w Hiszpanji obowiązuje jeszcze dekret z r. 1492

o wygnaniu Żydów?

Sofja 1. 4. ŻAT. W związku z wyznaczeniem najbliższego międzynarodowego zjazdu Towarzystw Przyjaciół Ligi Narodów na miesiąc maj w Madrycie, przewodniczący Żydowskiego Towarzystwa Przyjaciół Ligi Narodów w Bułgarji, Dr. Saul Mezan, wystosował do przewodniczącego Międzynarodowego Związku Towarzystw Przyjaciół Ligi Narodów pismo, w którem pisze między innemi:

Jak Panu zapewne wiadomo, dekretem pary królewskiej Ferdynanda i Izabeli z roku 1492 wygnani zostali z Hiszpanji wszyscy Żydzi, którzy odmówili zrzeczenia się swego wyznania. Pewne koła żydowskie, między innemi „Alliance Israelite" usiłowały jeszcze czasu rządów konstytucyjnych w Hiszpanji nakłonić rząd hiszpański do formalnego zniesienia dekretu z r. 1492. Przedstawiciele rządu hiszpańskiego oświadczyli, że skoro konstytucja hiszpańska poręcza obywatelom wolność wyznania, tem samem został unieważniony dekret z roku 1492. Ponieważ jednak obecnie zniesione zostały wszystkie swobody konstytucyjne, powstaje więc kwestja, czy dzisiejsza Hiszpanja może udzielić niezbędnych rękojmi dla kongresu międzynarodowego z udziałem przedstawicieli różnych wyznań, jak to zachodzi w wypadku naszego kongresu, mającego się odbyć w Madrycie w miesiącu maju.

Dr. Mezan uprasza więc przewodniczącego Związku o skłonienie rządu hiszpańskiego do złożenia niedwuznacznej deklaracji, czy uważa on za całkowicie zniesiony dekret z roku 1492.

Rozpowszechniajcie „Nowy Dziennik"

KRONIKA

Wschód słońca	Kwiecień	Zachód słońca
5 m. 10	2 Wtorek 21 Weadar 5689	18 m. 09

„ZEPPELIN" NAD KRAKOWEM.

Nasza wiadomość o mającem wczoraj nastąpić pojawieniu się „Zeppelina" nad Krakowem wywołała zrozumiałą sensację W pewnych kołach zaczęto już nawet czynić odpowiednie przygotowania... Niestety „Zeppelin" nie wystartował wczoraj rano do zapowiedzianego przez nas lotu, nie-tyle z powodu niepogody, ile ze względu na... Prima Aprilis.

Z EZRY CHALUCOWEJ.

Z okazji pobytu delegata Centrali „Ezry" we Lwowie" p. Dra M. Schwarza, odbędzie się dziś we wotrek, 2 bm. o godz. 7'30 wiecz. w lokalu „Bnej Sjon", przy ul. Zielonej l. 17/I. p. posiedzenie Komitetu Obywatelskiego Ezry z udziałem przedstawicieli wszystkich frakcyj sjonistycznych i organizacyj młodzieży. Na porządku dziennym — między innemi — omówienie planu pracy na najbliższy czas — z referatem p Dra Schwarza.

Z tej samej okazji odbędzie się we czwartek 4. bm. o godz. 8 wiecz. w sali „Merkaz Hacairim", przy ul. Krakowskiej l. 41, wielkie zebranie młodzieży, na którem referować będzie p. Dr. M. Schwarz nt. „Rozbudowa naszej działalności".

DWA ZABÓJSTWA.

Dnia 28 ub. m. w południe do ścinających drzewo w lesie Lubomirskiego w gminie Zawadce pow Myślenice dwóch wieśniaków Kobiałków przybyli Mikołaj Korabik gajowy (lat 65), ze synem swoim Mikołajem (lat 28) uzbrojeni w strzelby i laskę. Starszy Korabik wszczał kłótnię z Andrzejem Kobiałka o to, że drzewo ścięte składa w młodej kulturze leśnej, czego mu czynić nie wolno. W czasie kłótni Korabik pchnął Kobiałkę 8 razy laską. Kobiałka wyrwał Korabikowi laskę z ręki i uderzył go nią w plecy. Syn gajowego stojący o 5 kroków od nich widząc to strzelił do Andrzeja Kobiałki trafiając go w prawą pierś. Kobiałka wskutek poniesionych ran zmarł po godzinie. Sprawcy zostali aresztowani.

Dnia 28 ub. m. około godz. 19-tej zabity został Jan Łukaszczyk, (lat 28) ze Sasikówki ad Poronin pow. Nowy Targ, syn Adolfa Waksbergera w Białym Dunajcu. przez będącego. w stanie podpitym Michała Papieża (lat 31) z Białego Dunajca. Łukaszczyk otrzymał 2 rany kłóte nożem, jedną w nogę, zaś drugą w brzuch, wskutek czego zmarł w ciągu jednej godziny. Sprawca został aresztowany.

UJĘCIE SPRYTNYCH OSZUSTÓW „FILMOWYCH".

Organa śledcze policji krakowskiej aresztowały Jana Czesława Sikorowicza (lat 29) z Przemyśla, pod zarzutem oszustwa, dokonanego na większą skalę. Sikorowicz umieszczał również ogłoszenia w dziennikach celem werbowania adeptów filmowych do szkoły filmowej pod nazwą „Em- Pe-Film", która nie istnieje. Zbierał również Sikorowicz od łatwowiernych osób fotografje, do umieszczenia w albumie filmowym, za co także pobierał od nich poważne kwoty. Nadto Sikorowicz organizował wycieczkę międzynarodową, do której werbował łatwowierne osoby, a na poczet kosztów pobierał zaliczki w różnycw kwotach. Pod zarzutem współudziału w tych oszustwach aresztowano Artura Horwata (lat 33). Wymienionych odstawiono do więzień sądowych.

— **POSEŁ STANÓW ZJEDN. P. STETSON** bawi od dwóch dni w Krakowie w sprawach osobistych. P. Stetson, który dziś opuszcza Kraków, zamieszkał w hotelu Francuskim.

— **POD ZNAKIEM FATALNEJ POGODY** minęły w Krakowie ostatnie dni. Znacznemu obniżeniu się temperatury towarzyszył naprzemian deszcz i śnieg przy nieustannem panowaniu silnego, przejmującego wiatru. Nocami panowały przymrozki. Dopiero w poniedziałek popołudniu po gwałtowej śnieżycy, połączonej z gradem, niebo wypogodziło się, a z poza chmur wyłoniło się na krótką chwilę słońce.

— **ZNIESIENIE OPŁAT MOSTOWYCH.** Zgodnie z uchwałą Rady miejskiej wstrzymano z dniem wczorajszym pobieranie opłaty za przejście i przejazd przez stary most podgórski. Zniesienie tych mocno niepopularnych opłat powitał ogół ludności miasta ze zrozumiałem zadowoleniem.

— **ZMIANY GODZIN W HANDLU.** Począwszy od dnia wczorajszego kioski i sklepy z owocami oraz słodyczami mogą być otwarte do godz. 11-tej wiecz. Pozwolenie to obowiązuje przez okres letni od 1-go kwietnia do 30 września.

— **NORMALNE CZYNNOŚCI PODJĄŁ WODOCIĄG** w sobotę rano po dwudniowej przerwie wzgl. ograniczeniu dostawy wody dla miasta.

— **WISŁA ZNACZNIE PRZYBRAŁA.** Wskutek ostatnich obfitych opadów, poziom wody na Wiśle pod Krakowem znacznie się podniósł. Przybór wynosił do wczoraj, godziny 8-mej rano ponad 1 metr. Woda płynie wartkim strumieniem, przyczem w dniu wczorajszym dosięgła czwartego kamienia poniżej dolnego bulwaru. Jak się informujemy, nie grozi wylew, gdyż na dopływach zanotowano wczoraj obniżenie się poziomu wód.

— **LICZNE WYPADKI ZDERZEŃ SAMOCHODÓW I DORÓŻEK** zanotowano w sobotę około g. 18-tej najechał woźnica dorożki konnej Nr. 24 na ul. Kopernika wskutek szybkiej i nieostrożnej jazdy na Zofję Michalik (lat 12), zam. w Prądniku Czerwonym, wskutek czego ta upadła i doznała ogólnych kontuzyj ciała. W nocy z soboty na niedziele najechało auto dorożka Nrś Kr. 6892 na ul. Basztowej róg Sławkowskiej wskutek szybkiej i nieostrożnej jazdy szofer Świerczyk Adolf na auto prowadzone przez Morda Hermana, studenta politechniki, wskutek czego oba auta zostały poważnie uszkodzone. Stanisław Kurzeja dorożkarz zgłosił, że wp oniedziałek o godz. 1.10 w nocy najechał na jego dorożkę z tyłu szofer samochodu Nr. Nr. 6835, wskutek czego dorożka została wywrócona, a 3 jadące w niej osoby nie odniosły żadnych uszkodzeń. Dorożka została lekko uszkodzona. Tejsamej nocy najechał autem Nr. Kr. 4575 szofer Józef Różankowski na ul. Lubicz na dorożkę konna Nr. 110 prowadzoną przez Franciszka Skrzyniarza, wskutek czego lekko uszkodzona została dorożka i auto. Wypadku w ludziach nie było.

— **ZAMARZŁ KANAŁ W NIEDZIELĘ** na ul. Brodzińskiego, wskutek czego zebrała się większa ilość wody, zagrażając zalaniem znajdujących się na parterze sklepów. Na miejscu interwenjowała straż pożarna. Podobny wypadek miał miejsce na ul. Reitana, gdzie woda zalała chodnik.

— **ZA UCHYLANIE SIĘ OD POBORU WOJSKOWEGO** aresztowani zostali przez policję: Józef Drożdż (lat 32) z Płaszowa i Mieczysław Stachnik, inkasent, zam. przy ul. Wieczystej l. 151.

— **WŁAMANIA.** Dnia 30 ub. m. około godz. 16-ej dostał się nieznany na razie sprawca do mieszkaniania Sendora Ickowicza przy ul. Podbrzezie 3, skąd skradł jeden kandelaber 5-cio ramienny srebrny, 2 lichtarze, 3 noże, 3 widelce, 3 łyżeczki, kwotę 3 dolary i 23 zł. Łączna wartość skradzionych rzeczy wynosi około 1200 zł. Dochodzenia w toku.

— **DWA SAMOBÓJSTWA.** Dnia 20 marca b. r. doniósł do policji zarząd szpitala żydowskiego, że dnia 18 marca w godzinach porannych wy[illegible]ła się ze szpitala obsługaczka Karolina Grzyb ([illegible] 28) i więcej nie wróciła. Onegdaj doniesiono ponownie, że dnia 29 marca odnaleziono w jednej z nieużywanych ubikacyj szpitala trupa zaginionej. Pr[illegible]owadzone na miejscu dochodzenia wykazały, że w[illegible]mieniona z powodu nieuleczalnej choroby płuc [illegible] się z zamiarem pozbawienia się życia i w [illegible] zamiarze zażyła większą dawkę morfiny. Zw[illegible] denatki przewiezione zostały do zakładu m[illegible]yny sądowej.

W nocy z soboty na niedzielę popełnił [illegible]bójstwo przez zatrucie się gazem świetlnym [illegible]eus Franciszek (lat 30), urzędnik kuratorium szk[illegible]go, zam. przy ul. św. Filipa 21. Przyczyna samo[illegible]stwa narazie niestwierdzona. Zwłoki denata przew[illegible]ziono zostały do zakładu medycyny sądowej.

— **W ZAMIARZE SAMOBÓJCZYM** wy[illegible]oczył wczoraj popołudniu z okna I-go piętra na ul. Wawrzyńca 35-letni Stefan Zapiórkowski, węglarz. Desperat doznał prócz ogólnych kontuzyj wstrząsu mózgu i został w ciężkim stanie przewieziony do szpitala. Zamachu dokonał on na tle nieporozumień rodzinnych, po kłótni domowej.

Demonstracja przeciw antysemickiemu profesorowi [illegible] Polski we Francji

Słynny uniwersytet w Montpellier (południ. Francja) był niedawno widownią charakterystycznej demonstracji studentów żydowskich przeciw profesorowi Uniwersytetu warszawskiego, Lothowi. Prof. Loth dał się poznać jako zagorzały antysemita i gorliwy zwolennik wprowadzenia numerus clausus na wydziale medycznym Uniwersytetu Warszawskiego. On to na zjeździe lekarzy w Ciechocinku ubiegłego roku polecił usadowić lekarzy żydowskich w osobnej sali, nie chcąc zasiadać z lekarzami żydowskimi. W Montepellier miał prof. Loth wygłosić odczyt w auli uniwersyteckiej. Młodzież żydowska, studjująca w Montpellier z powodu ograniczeń stosowanych w Polsce wydała w związku z zapowiedzią odczytu prof. Lotha odezwę do studentów i profesorów, wyjaśniając stosunek prof. Lotha do Żydów i wskazującą na rolę tego profesora, jako na głównego propagatora numerus clausus. „Młodzież żydowska, ofiary barbarzyńskiej normy procentowej — brzmi odezwa — protestuje przeciw metodom odniecania nienawiści rasowej, których głównym inspiratorem jest prof. Loth." Przed odczytem prof. Lotha zebrała się młodzież żydowska, w liczbie 200 akademików w auli. Kiedy prof. Loth rozpoczął wygłaszanie odczytu, Żydzi demonstracyjnie opuścili aulę. Do demonstracji przyłączyli się także akademicy chrześcijanie. Na auli pozostali z kurtuazji profesorzy. Prof. Loth, zaskoczony demonstracją wygłosił krótki odczyt i wyjechał z Montpellier.

Wybitni turyści w Palestynie

Wśród licznych turystów przybyłych ostatnio do Palestyny znajdują się także arystokraic polscy, jak arcybiskup krakowski Sapieha, jego brat ks. Sapieha i hrabina Szembek. Turyści ci interesują się bardzo znacznie kolonjami żydowskimi, zwiedzili Tel-Awiw i kilka kolonij w Judei.

W Palestynie bawi wycieczka przemysłowców z Polski w liczbie 10, którzy zamierzają nawiązać stosunki handlowe między Polską i Palestyną oraz krajami Blizkieoo Wschodu.

Sztokholm 1. 4. PAT. W dniu dzisiejszym odbyła się inauguracja otwarcia pośredniej linii telefonicznej pomiędzy Warszawą a stolicą Szwecji Sztokholmem. Pierwsze rozmowy miały miejsce pomiędzy szwedzkiem ministerstwem poczt i telegrafów a poselstwem szwedzkiem w Warszawie oraz pomiędzy posłem Rzeczypospolitej w Sztokholmie p. Rozwadowskim i naczelnikiem wydziału w ministerstwie spraw zagranicznych p. Tarnowskim.

Program stacyj radjofonicznych

Wtorek 2 kwietnia.

Kraków (314,1). 11'56—12'10: Sygnał czasu, hejnał, komunik. lotn.-meteor. 13—15'10. Komunikaty 16'15—16'45: Transmisja z Warszawy: Program dla dzieci. 17'55—18'50: Transmisja z Warszawy. 20'30: Program międzynarodowy. 22: Retransmisja ze stacyj zagranicznych.

Warszawa (1385,7) 15,35 Parlamentaryzm angielski — odczyt prof. Dentera 18,35 Recytacja poetycka, 20,30 koncert międzynarodowy z Berlina.

Katowice (416,1) Utwory poet. L. Staffa rec[illegible]tacja.

Langenberg (462,2) 17,45 Koncert kameraln[illegible]

Stuttgart (374,1) „Tannhäuser".

Berlin (475,4) 20,30 koncert międzynarodow[illegible]

Niedyskrecje stacji nadawc[illegible]j
Siła moralna

„Po...ślny rezultat“, ale - kłamliwe cyfry

Aguda ponosi ostanio klęskę za klęską. Przygotowania do kongresu zwołanego na wrzesień do Wiednia postępują opornie, stronnictwo to wszędzie traci resztki znaczenia dzięki swej ekskluzywnej taktyce i nieodpowiadającym duchowi czasu metodom postępowania. Dotkliwą porażkę odniosa Aguda ostatnio w Palestynie.

Jak wiadomo, po długich rokowaniach z rządem ...ielskim, zdołano wreszcie uzyskać wydanie rozporządzenia o autonomji żydowskiej w Palestynie. Autonomja ta nie spełnia wszystkich postulatów organizacji sjonistycznej, ale w ramach jej można zorganizować życie narodowe Żydów palestyńskich i ułatwić walkę o prawa żydowskie w Palestynie. Aguda daremnie walczyła przeciwko temu rozporządzeniu. Rozporządzenie weszło w życie, a ostatnio ukończono rejestrację członków Kneset Izrael. Aguda agitowała przeciwko wpisywaniu się w listę Kneset Izrael, domagając się odrębnych gmin żydowskich. Bojkot z jej strony spotkał się atoli w sferach rządu palestyńskiego z niechęcią, której dał wyraz Wysoki Komisarz Palestyny sir Chancellor, piętnując separatystyczne tendencje tego stronnictwa. Skoro zaczęła się rejestracja do Kneset Izrael, obie strony rozwinęły ożywioną aoitację i akcja skończyła się klęską Agudy, z której to stronnictwo nieprędko się wyleczy. Oto okazało się, że zaledwie *4.657 osób* występuje przeciwko Kneset Izrael i popiera separatystyczne tendencje Agudy. Na tomiast *89.985 osób* zarejestrowało się w Kneset Izrael. Charakterystycznem jest, że nawet w Jerozolimie, gdzie mieszka duża ilość chalukowców zależnych finansowo od rozmaitych organizacyj ortodoksyjnych, Kneset Izrael zyskało 23.945 osób; W Tel Awiwie, Hajfie, prawie we wszystkich kolonjach zarejestrowało się do Kneset Izrael 95 procent ludności żydowskiej. Wobec takiej klęski Agudy należy wątpić, czy rząd zgodzi się stworzyć odrębną gminę dla 4.657 osób.

Cyfry podane powyżej czerpiemy z oficjalnej statystyki rządu palestyńskiego. Ciekawem jest, że organy Agudy, pisząc o tej sprawie, przedstawiają akcję Agudy na terenie palestyńskim jako olbrzymie zwycięstwo. I tak krakowskie pisemko Agudy, pisząc o „pomyślnym rezultacie“ akcji Agudy Palestyny podaje, że przeciwko Kneset Izrael a za rozbiciem żydostwa palestyńskiego wystąpiło *50.000 Żydów*. Podanie takiej cyfry jest albo tendencyjnem kłamstwem, albo ignorancją. Oficjalna statystyka rządu palestyńskiego — jedynie miarodajne źródło, bo na jej podstawie zostaną utworzone organy autonomji — podaje liczbę zwolenników Agudy w Palestynie na 4.657 osób. A więc liczba 50.000 jest tylko „pobożnem“ życzeniem organu Agudy. Akcja na rzecz Kneset Izrael skończyła się na szczęście klęską Agudy. Nie pomoże tu żadna specjalnie przykrojona i spreparowana statystyka!

Ohydne metody walki Agudy

Jak już donosiliśmy, ministerstwo oświaty zatwierdziło wybór senatora Rubinsteina na rabina m. Wilna. Już po wyborze i po zatwierdzeniu kandydatury senatora Rubinsteina rozpoczęła Aguda we Wilnie ohydną akcję przeciwko rabinowi Rubinsteinowi. Senator Rubinstein jest, jak wiadomo, przywódcą Mizrachi, wybitnym uczonym, znanym i cenionym działaczem społecznym. Aguda wileńska a także warszawska rozpoczęła otóż wstętną przeciwko niemu nagonkę, zarzucając mu nieuctwo, ignorancję, nieuczciwość itd. Posunięto się z insynuacjami tak daleko, że ogłoszono wiadomość, iż za cenę wystąpienia z Koła Żydowskiego uzyskał senator Rubinstein zatwierdzenie nominacji na stanowisko rabina Wilna przez ministra. Powód tej akcji był jasny. Aguda wychodzi z założenia, że stanowisko rabina gminy może objąć tylko ten, kto uzyska zgodę „dworu“ w Górze Kalwarji, słowem, kto jest partyjnikiem agudowskim. Akcja Agudy mimo nieprzebierania w środkach spaliła na panewce. Prawie cała opinja publiczna potępiła insynuacje Agudy przeciwko rabinowi Rubinsteinowi, a onegdaj ogłosiło prezydjum Koła Żydowskiego komunikat, w którym stwierdza, że senator Rubinstein jest nadal członkiem Koła i że z ramienia Koła przemawiał w czasie dyskusji budżetowej w senacie.

PRZEGLĄD GOSPODARCZY

Rynek metali

Na londyńskim rynku metali panowało w tygodniu ubiegłym duże ożywienie przy tendencji wybitnie zwyżkowej. Gra spekulantów koncentrowała się około miedzi, ołowiu i częściowo cynku hutniczego. Zwłaszcza dwa pierwsze metale cieszyły się stale dużym popytem i osiągnęły poważną zwyżkę.

Kartel miedzi podniósł znowu ceny tego metalu, tłumacząc się tem, że obecnie stracił panowanie nad rynkiem, który zdany jest na łaskę spekulantów i niczem nieusprawiedliwionych dużych zakupów ze strony konsumentów. Dlatego też o utrzymaniu stałej ceny nie może być mowy. Wytwórcy amerykańscy nie są w stanie nadążyć za zapotrzebowaniem i zmuszeni są rozszerzać swoje warsztaty, co jednak może kiedyś okazać się zbędne i spowodować nadprodukcję. Spekulacja rozpuszcza obecnie wiadomości, że Ameryka stoi w przededniu zelektryfikowania swoich kolei, wobec czego zakłady przetwórcze już teraz muszą myśleć o przygotowaniu odpowiednich zapasów.

Silna zwyżka ołowiu tłumaczy się z jednej strony rewolucja w Meksyku, która przejściowo wywołała pewne zahamowanie dopływu, z drugiej zaś strony możliwościu porozumienia się światowych producentów na mającej się odbyć wkrótce konferencji w Brukseli. Fachowe pisma angielskie zwracają jednak uwagę, że niema najmniejszego powodu do zbyt wybujałej „haussy“ na ołów, ponieważ w drodze znajduje się dostateczna ilość tego metalu z głównych centrów produkcyjnych, a zwłaszcza w Australji, tak, że zapasy londyńskie wkrótce znacznie wzrosną.

Zwyżka cynku jest zdaniem tych pism również nieuzasadniona, ponieważ faktyczna konsumcja zachowuje się z dużą rezerwą i w najbliższym czasie zapewne nie poczyni większych zakupów, zwłaszcza, że zapotrzebowanie na sezon wiosenny jest już prawie zupełnie pokryte.

Cyna miała również usposobienie mocne, aczkolwiek zapasy jej zwiększyły się.

Ceny główniejszych metali kształtowały się według notowań giełdy londyńskiej po przeliczeniu na złote po kursie dnia za tonę metryczna następująco (pierwsza cyfra z 16-go marca, druga z 25-go marca br.) cyna standard 9292 — 9527, cynk hutniczy 1123 — 1170, miedź elektrolityczna 4149 - 4849, miedź standard 3880 — 4200, ołów miękki 1036 — 1212, rtęć 28,302, srebro za 1 kg 150.

Wiek dwudziesty — era rozwoju przemysłu drzewnego

Z racji otwarcia „tygodnia leśnego“ w Sztokholmie przy udziale najwybitniejszych przedstawicieli przemysłu drzewnego i leśnictwa z całego kraju, premjer szwedzki, admirał Arvid Lindman, wygłosił dłuższe przemówienie, nazywając wiek obecny erą najwyższego rozwoju przemysłu drzewnego.

Premjer, który jest wybitnym znawcą przemysłu, podkreślił, że jakkolwiek zużycie drzewa przewyższa znacznie przyrost, obecne zapasy są tak wielkie, że na długi czas nie grozi ani brak tego materjału, ani też zwyżka cen. Wielu ludzi zastanawia się obecnie and problemem bardziej kompletnego zużytkowania drzewa i spodziewane są poważne rezultaty doświadczeń, jakie odbywają się obecnie.

Między innemi Szwedzka Akademja Nauk Technicznych pracuje nad uzyskaniem nowych metod otrzymywania nowych produktów z drzewa, jak np. olei opałowych, cukru, nie jest również wykluczone, że wkrótce będzie można otrzymywać z drzewa paszę dla bydła.

Wzrasta również produkcja „bentylu“, spirytusu z odpadków w wytwórniach miazgi drzewnej, który doskonale zastępuje importowaną benzynę, inna metoda pozwala na wyrób drożdży z masy sulfitowej. Jest również prawdopodobne, że Szwecja będzie mogła zastosować u siebie francuską metodę opalania motorów śrubowych węglem drzewnym. Premjer zaznaczył, że eksperci zagraniczni nazywają Szwedów pionierami przemysłu drzewnego i leśnictwa i że dotychczas osiągnięte wyniki będą niewątpliwie wielką zachętą do dalszych wysiłków w tym zakresie.

MAKS BROD

Zaczarowany kraj miłości

Przekład M. Kanfera

(Ciąg dalszy).

Jak ja go kochałem — myślał Krzysztof. Rozmowy z Gartą zaczynały się często od waśni z powodu Gesiertaga, który wdarł się między nich, ale zawsze przechodzi w tkliwości i uwielbienie.

Wsłuchiwał się w ten ostrożny głos, który nawet w szepcie był ciepły i mocny. Widział przed sobą to wąskie śniade czoło. Nie było to konwencjonalnie pięknie zbudowane czoło, które narzuca jako emanację „ducha“. Tak jak Garta niczego nie podkreślał, nie brutalizował, taksamo ten pochyły półksiężyc czoła uginał pod głęboką warstwą czarnej na skroniach siwiejącej czupryny.

Ciekawa jest przytem rzeczą, że zawsze za późno przychodzi. Drażniło to nieraz, ale nigdy nie obrażało. Miało się bowiem przeczucie, nie pochodziło stąd, że nie przywiązuje wagi do umówionej godziny, lecz że taksamo poważnie i sumiennie traktuje wszystko, co schadzkę poprzedza, a więc ubranie się, ubieranie, przypadkowe spotkanie, że więc nigdy nie może być tak wcześnie gotowym. Dla niego rzeczą niemożliwą wyrządzić krzywdę nietylko ludziom, ale i rzeczom lub sytuacjom. We wszystkiem wyczuwał ustosunkowanie się do bardzo dalekiego ale niemniej pewnego państwa prawdy, które spogląda ku nam poprzez oczka widzialnej sieci świata. Niczego nie lekceważyć! We wszystkiem tkwi bowiem prawda, daleka zapewne prawda, prawieże tylko jej ostatnie echo. Być z jednej strony tej prawdy świadomym, a z drugiej strony czuć się od niej tak oddalonym — to uczucie otaczało go jak gdyby subtelnym blaskiem, wyszukanie delikatnem tchnieniem melancholji, która nie ustępowała nawet wtenczas, gdy był zupełnie wesołym. A w tym swoim smutku nie wydawał się nigdy małostkowym, nawet wtenczas nie, gdy się interesował najmniejszemi rzeczami. Jego sumienność nie miała w sobie nic z algebry, nie była wyrozumowanym osadem miłości przelewającym się nadmiarem. Cóżby teraz powiedział gdyby słyszał moje słowa? „Stara się dać mój obraz“ powiedziałby, „ale nic we mnie de facto nie było. Była tylko nieudana próba. A być może, że nawet i to nie!“ Tak napewnoby się odezwał. A człowiek odczułby nagle w sobie falę wściekłości. Wściekłość przeciwko niemu, jego prawieże okrutnej skromności, pod którą się ukrywał. Ale on nawet i w tem by wyczuł gorzką krzywdę, którą się wyrządza takim ..., chociażby się go nawet w sobie zamknęło i niewypowiedziało.

Ta wściekłość, którą Krzysztof tak często w sobie zwalczał naprawdę ciekaaw i życzliwa wściekłość, na którą składały się pierwiastki zrozumienia, niezrozumienia i respektu — wypłynęła nagle z podziemi pamięci, jak gdyby jednem uderzeniem wyczarowała żywcem obraz przyjaciela, czego długie szeregi faktów dotychczas uczynić nie zdołały. Nie było teraz wcale żadnej dyskusji, tylko szczere zainteresowanie się. „Tak, idę też do twego Eryka“ oświadczył Krzysztof, jak gdyby chciał cień przyjaciela przebłagać. „Nietylko więc by z tobą walczyć Ryszardzie. Zanim umrę chciałbym chłopca uratować z jego głupiej przygody. Wszak i ty tego chcesz. Czynię to dla ciebie. Nie chodzi tu już o duchową spuściznę i podobne głośno brzmiące frazesy. Nie, czegoś podobnego nie można chyba włożyć na plecy małego Eryka. Chcę poprostu coś zrobić dla twej rodziny. Zdaje mi się, jakobym to dla ciebie uczynił. Zgoda? A więc tak, z tem chyba się godzisz Ryszardzie?“

Cień przytakiwał. (D. n.)

Jak wyglądać będą miasta przyszłości?

Miasto — przyszłości, będzie, jak wywodzi znakomity architekt amerykański H. W. Corbett, syntezą

wygody, estetyki i harmonji.

Zbudowane w kształcie szachownicy, na której domy mieszkalne i lokale biurowe utworzą od dzielne grupy, rozdzielone pięknemi parkami, dostarczającemi mieszkańcom miast powietrza i słońca. Na północnej stronie każdej budowli, na wysokiej wieży umieszczona zostanie platforma od lądowania dla samolotów.

Wnętrza olbrzymich gmachów, stosownie do ich przeznaczenia, rozdzielić można na trzy części: kilka dolnych pięter — lokale handlowe, biura etc., następny szereg — mieszkania prywatne, wreszcie górna część domu przysposobiona dla celów lotniczych. Windy skoncentrowane w wieżach, działające w obu kierunkach, ułatwiać będą mieszkańcom dostanie się do lokali, platform lotniczych, ulic podziemnych, tuneli.

Obecnie używany materjał budowlany — kamień i cegła — ustąpią miejsca

metalom nierdzewiejącym, użytym na ściany zewnętrzne i nowemu gatunkowi przeźroczystego szkła na ściany wewnętrzne,

aby nie tamować dostępu światła. Ulice miasta przyszłości położone na różnych wysokościach, będą posiadały paropiętrowe chodniki, umieszczone pod arkadami, dla ochrony przechodniów przed wpływami atmosferycznemi. Przy nowej regulacji ruchu ulicznego samochody zwiększą szybkość, zaś użyte do nich motory elektryczne usuną unoszącą się na ulicach wielkich miast niemiłą i niezdrową woń benzyny. Przy budowie statków, pojazdów, wagonów i domów zastosowany przeźroczysty materjał, w rodzaju szkła, pozwoli promieniom ultrafijolkowym i innym potrzebnym dla zdrowia przedostawać się łatwo.

Stan estetyczny i zdrowotny miast polepszą niewątpliwie

liczne parki, długie szeregi ukwieconych balkonów,

umieszczonych na znacznej wysokości. Lokale mieszkalne zajmą środkową część domu od strony zewnętrznej, aby otrzymać jak najwięcej światła i słońca; ich zdrowotność zwiększą szyby wykonane ze specjalnego przeźroczystego szkła, przepuszczającego promienie ultrafioletowe. Na tych samych piętrach co mieszkania prywatne, znajdą pomieszczenie: teatry, hale, telewizorja etc., niższe piętra zajmą lokale biurowe, niższe jeszcze sklepy, a na poziomie ulicy — garaże.

Ruch uliczny uregulowany w jednym kierunku, będzie się koncentrował

pod lub nad głównemi ulicami.

Do obsługiwania poczty służyć będą wielkie rury pneumatyczne. W obrębie miasta

ruchome chodniki,

działające z różną szybkością, ułatwią przenoszenie się z miejsca na miejsce. Udając się poza granice miasta, trzeba będzie zejść do podziemnych tuneli i kursujących tam ekspresów.

Domy przyszłości to jakby oddzielne małe miasta, zaopatrzone we wszelkie możliwe wygody: mieszkanie, biuro, sklep, miejsce rozrywki, — wszystko skoncentrowane w jednym olbrzymim gmachu.

Film plastyczny

Nowy przewrót w dziedzinie kinematografji

Wynalazek filmu plastycznego stawia przed kinomatografją nowe senzacyjne możliwości. — Ciekawe próby w Hollywood. — Na czem polega film plastyczny. — Coraz silniejsza konkurencja z teatrem.

(Korespondencja własna).

Hollywood, marzec.

Nie przebrzmiały jeszcze echa wynalazku filmu dźwiękowego, a już pojawiła się w Hollywood nowa sensacja. Oto amerykańskiemu wynalazcy Dr. Herbertowi Irvesowi udało się skonstruować specjalny aparat, który umożliwia do konywanie plastycznych zdjęć filmowych. W obecności licznie zgromadzonych przedstawicieli największych amerykańskich koncernów filmowych wyświetlił Dr Irves swój pierwszy film plastyczny, który wywołał wprost burzę zachwytu. Na ekranie bowiem, mającym kształt rozpiętego parasola, wystąpiły zupełnie wyraźnie obrazy o pełni rzeczywistych kształtów.

Wynalazek Dr Irvesa posiada niezwykłe znaczenie dla dalszego rozwoju kinematografji. Dotychczasowy bowiem płaski ekran nie potrafił, mimo wszelkich udoskonaleń — wywołać iluzji rzeczywiście rozgrywających się wypadków, a postacie, pozbawione uwypuklenia, były ciągle jeszcze jakby szybko mknącemi obrazkami, widocznemi tylko z jednej, przeciwnej strony. Obecnie zaś dzięki wynalazkowi Dr Irvesa zyskują filmy na wyrazie plastycznym. Postacie i przedmioty stają się widoczne z każdej strony, a odtwarzanie głębi wnętrz nie będzie już przedstawiało dotychczasowych trudności. Akcja będzie się mogła doskonale rozwijać w obrębie wszystkich trzech wymiarów: długości, szerokości i co najważniejsze głębokości.

Nazwisko Dr Irwesa związane jest już od szeregu lat z problemem filmu plastycznego. Początkowe jego próby były jednak bardzo nieudolne i nie dawały żadnych praktycznych korzyści. Obecnie dopiero — po licznych, żmudnych eksperymentach — stworzył Dr Irves doskonałą metodę i skonstruował monumentalny aparat, który odpowiada wszelkim wymaganiom i daje wspaniałe rezultaty.

Aparat Dr Irvesa składa się właściwie z 15-tu zwyczajnych aparatów filmowych i posiada 60 soczewek, które są tak ułożone, że fotografują równocześnie każdy przedmiot lub postać z naj rozmaitszych stron. Te równocześnie dokonane zdjęcia łączy się później w jedną całość, któ ra doskonale oddaje wyrazistość i kształty. Tak powstały film musi być — dla zachowania pełni wyrazu — wyświetlony na specjalnie do tego celu przez Dr Irvesa skonstruowanym ekranie. Ekran ten rozpięty jest nakształt parasola, a obrazy rzucane są nań — nie jak do tej pory z przedniej — lecz tylko z tylniej strony ekranu.

Pierwsze próby dokonywania plastycznych zdjęć przy pomocy aparatu Dr Irvesa, udały się — jak już o tem wspomnieliśmy — w zupełności. To też dziś stoimy znowu w przededniu nowych, nieoczekiwanych możliwości w dziedzinie kinematografji. Obok bowiem głosu i dźwięku, w które wyposażone są już ostatnie filmy, będziemy mogli odtąd na ekranie filmowym obserwować obrazy, które potrafią całkowicie oddać złudzenie rzeczywistego życia. Postacie i przedmioty będą mogły odtąd mieć na taśmie filmowej pełne kształty, tak, że przedstawienie kinoteatralne w zupełności prawie nie będzie ustępować żywej scenie teatralnej.

Tak zatem staje się film coraz bardziej wszechstronny i opanowuje w coraz silniejszej mierze każdą niemal dziedzinę sztuki i życia.

L. B.

Jakie kobiety się podobają?

Uchodzi obecnie za pewnik, że piękność nie jest pojęciem absolutnem, bo kobieta podoba się nietylko z powodu swej piękności lecz wogóle z powodu całego kompleksu i cech, na który składają się najczęściej te bardzo nieokreślone czynniki. Wskutek tego wytwarza się wśród kobiet ogromna i zacięta rywalizacja, wśród której zwycięża sztuka podobania się, oparta na subtelnej znajomości smaku i po części słabości męskich. Ciekawe, choć niekiedy zbyt z...liwe uwagi, wypowiada na ten temat znany powieściopisarz francuski i wieloletni badacz charakteru kobiecego, Alfons Karr:

Tam, gdzie mężczyzna potrzebuje trochę rozumu, kobiecie wystarczy powierzchowność. Ponieważ zaś nieposiadanie urody jest dla kobiet wielkiem nieszczęściem, niema rumną, więc starają się one wytwarzać tę urodę ze wszystkiego. Ta, która nie ...zrzec stanowczo piękności, pociesza się swą talją. Nie mając talji, pragnie mieć grację lub ładny chód, miły wyraz twarzy, rozkoszny uśmiech, wreszcie jakieś „coś" co podbija serce mężczyzny.

Możecie powiedzieć kobiecie, że jest zła, swarliwa, kapryśna, popędliwa, że zdradza swego męża, a nawet swego kochanka, ale dodajcie, że jest piękna, to możecie być pewni, że rozgniewa się tylko dla przyzwoitości. Jeżeli zaś chcecie na serjo obrazić kobietę, to powiedzcie jej, że jest dobra, rozumna, skromna obowiązkowa, ale dodajcie, że jej nie uważacie za piękną, a wtedy poznacie, co to jest prawdziwe oburzenie kobiece i zemsta.

Gdy kobieta, skończywszy toaletę, wybiera się do wyjścia i zapytuje służącą: „czy wszystko jest u mnie na miejscu?", to co najmniej oczekuje odpowiedzi: „Proszę pani, pani jest wspaniała". Podobnież, jeżeli kobieta powiada: „jestem dziś okropna" i gdy się jej nie odpowie: „pani wygląda zachwycająco", albo „nigdy nie widziałem pani taką zajmującą" uważać to będzie za objaw niegrzeczności.

Uroda dla kobiet jest sonetem, który one poprawiają każdego dnia, coś dodają, coś wykreślają, następnie wieczorem czytają przed mężczyznami i kobietami, — najsurowszymi swymi sędziami. Honorarjum wypłaca się w postaci miłości lub zawiści. Najskromniejszym celem kobiety jest wyglądać „nie gorzej od innych", co w przekładzie na język zwyczajny znaczy posiadać suknie, kapelusze, koronki, etc. liczniejsze i ładniejsze, niż ta ze znajomych, która ma drogie suknie, rzadkie koronki i najmodniejsze kapelusze.

Jeżeli kobieta opowiada o drugiej, że jest lekkomyślną, niewierną i daje do zrozumienia, że mogłaby otruć męża, znaczy to tylko, że ta „zbrodniarka" otrzymała z Paryża modny kapelusz, który jej jest do twarzy.

Kobiety kupują suknie i kapelusze nietylko po to, aby je posiadać. W samej czynności kupowania tkwi dla nich osobna rozkosz. Toaleta jest kuchnią urody; każda kobieta codziennie wynajduje przyprawy dla swych wdzięków, które będzie musiała przedstawić wieczorem oczom wygłodzonych wielbicieli.

Aby pojechać na drugi bal, kobieta nie może włożyć nic, co już nosiła na pierwszym balu. Na tym punkcie istnieją u kobiet ustawy i kary bardziej surowe i ściślej przestrzegane, niż te, na których spoczywa spokój państwa i wolność narodów. Jeżeli kobieta ma suknię, którą włożyć można tylko przy pewnych okolicznościach, jak naprzykład na weselu, pogrzebie, to pragnąć będzie za wszelką cenę, wbrew wszystkiemu i wszystkim, powtarzania się podobnych okoliczności. Gdyby istniało ubranie niezwykłej piękności, które można by było nosić tylko na szafocie, to z pewnością znalazłaby się kobieta, gotowa do popełnienia przestępstwa, aby tylko móc włożyć odnośne suknię.

Stroje stanowią jedną całość z kobietą i są jej nierozdzielną częścią, taką samą, jak pióra dla ptaków. Kobiety kompletnie piękne podobają się tylko rzeźbiarzom, malarzom i prawdziwym znawcom. Dla innych o urodzie stanowi moda. O ile modę tę wynajduje kobieta, to z pewnością ma na celu ukryć jakąś ułomność własną i uwydatnić ją u innych.

Potrzebny jest wielki wysiłek zdrowego sensu, aby ocenić należycie strój kobiecy. Potrzebne są do tego także wyjątkowe chwile, naprzykład patrzeć na odzianą w modną i wspaniałą suknię kobietę starą, brzydką i złą. Trudno ocenić tajemniczy wpływ ubioru. Dość, by kobieta była w sukni niebieskiej a nie może już wysłuchać od was połowy tych wywodów uczuć, jakie przyjęłaby łatwo, gdyby była w sukni różowej.

LEKARZ DOMOWY

DODATEK TYGODNIOWY „NOWEGO DZIENNIKA"

Surowice lecznicze

i jak się je sporządza?

Jedna z najdonioślejszych zdobyczy nowoczesnej medycyny jest serologja, czyli nauka o surowicach. Wiemy, jak doniosłą rolę odgrywają obecnie surowice w leczeniu wielu chorób zakaźnych i dzieciom np. uratowały zdrowie w przebiegu dyfterji, warto tedy zastanowić się nad tem, czem one są w gruncie rzeczy i jak się je otrzymuje.

Surowice - to w istocie swojej oczyszczone i odwłóknione osocze krwi zwierząt, najczęściej koni, które przez długotrwałe wstrzykiwanie im

jadów bakteryjnych lub też samych bakteryj

uodpornione zostały przeciwko tymże. Wyzyskuje się w ten sposób właściwą organizmom żywym zdolność wytwarzania w krwi ciał ochronnych przeciwko danym zakażeniom i dąży się do uzyskania w surowicy tak szczepionych zwierząt jak największej ilości tych ciał ochronnych przeciwko danym zakażeniom i leczniczych jest następujący: Przedewszystkiem przygotowuje się potrzebne dla immunizowania zwierząt ilości toksyn (jadów bakteryjnych). Mając je do dyspozycji wstrzykuje się koniowi zrazu minimalne ilości toksyn, stawiając go w ten sposób przed koniecznością zwalczenia ich i wytworzenia we krwi odpowiednich niweczników. Wobec małej dawki toksyn udaje się to zwierzęciu doskonale. Potem zwiększa się [illegible] dawki jadu, przez co organizm zwierzęcia uzyskuje stopniowo coraz to większą odporność na daną chorobę, aż wreszcie po tygodnie całe, czy nawet miesiące trwającem wstrzykiwaniu coraz to większych ilości jadów, wyzyskuje się zwierzęcia tak uodpornionego stanu, że dawki dla innych zwierząt, niesz[illegible]nych,

trujące, a nawet zabójcze

zn[illegible] bez najmniejszych objawów zachorowania.

Równolegle z tą wzrastającą coraz bardziej odpornością konia na daną chorobę wzrasta również we krwi zwierzęcia ilość ciał ochronnych przeciwko danym bakterjom. Skoro wreszcie osiągnie się odpowiednią zawartość niweczników w surowicy krwi, przychodzi czas na [illegible]st krwi. Przy zachowaniu wszelkich reguł aseptyki otwiera się żyłę na szyi konia i zbiera spływającą krew do wyjałowionych dokładnie naczyń. Po skrzepnięciu krwi zbiera się [illegible]adzące się na wierzchu osocze, a z niem [illegible]n i znajdujące się w niem ciała ochronne, [illegible]daje doń pół procent antyseptyku najczęściej fenolu, dla konserwacji.

[illegible]aim jednak dostanie się surowica w ręce [illegible]zy, trzeba wpierw dokładnie

ustalić ilość ciał ochronnych i leczniczych

[illegible]j zawartych. Ustalenie to odbywa się w [illegible]posób, że określa się najmniejszą ilość su[illegible]y, kótra jest w stanie zneutralizować, u[illegible]kodliwić określoną ilość toksyny wstrzy[illegible]ej królikowi, czy śwince morskiej, bez [illegible]ly dla zwierzęcia. Według tej metody [illegible]la się wartość surowicy antydyfterycznej, [illegible]tężycowej itd. i podaje się tę zawartość [illegible]toksyn w ilości jednostek. Po określeniu [illegible] surowicy rozdziela się ją do jałowych am[illegible]k i rozsyła do użytku.

[illegible]akt, że surowice zawierają w sobie gotowe ciała ochronne, sprawia, że używać ich można dla dwóch rozmaitych celów: dla *ochrony* [illegible]rożonych chorobą lub dla *leczenia* osób, które na daną chorobę już zapadły. Człowiek, któremu wstrzyknie się odpowiednio dobraną ilość surowicy leczniczej, znajduje się tem samem w posiadaniu określonej ilości ciał ochronnych. Jeśli tedy zachodzi niebezpieczeństwo, że człowiek zdrowy zaraził się od chorego, i znajduje się w stadjum tak zwanego wylęgania się choroby, to dzięki

zapobiegawczemu zastosowaniu surowicy,

a więc doprowadzeniu dawki ochronnej danej surowicy, jesteśmy w możności stłumić chorobę w zarodku, nie dopuszczając do jej rozwoju. Zastrzyk ochronnej dawki surowicy antydyfterycznej chroni dziecko, które znajdowało się w kontakcie z dzieckiem chorem na dyfterję, przed wybuchem choroby. Zastrzyk dawki ochronnej surowicy antytężycowej zabezpiecza człowieka rannego, do którego rany mogły się np. z ziemią razem dostać bakterje tężca, przed niebezpieczeństwem tej strasznej choroby.

Podobnie do pewnego stopnia ma się rzecz również

z leczniczem stosowaniem surowic.

Zastrzyknięte ciała ochronne mają za zadanie neutralizować tworzące się ciągle w ognisku chorobowem jady bakteryjne, względnie unieszkodliwić wprost same bakterje, dostające się do obiegu krwionośnego, zanim jeszcze te ostatnie miały czas uszkodzić organa sąsiednie. Mają więc wybuchły pożar zlokalizować i nie dopuścić do przerzucenia się tegoż na inne partje organizmu. Dla tych celów wystarczyłyby zatem mogły niewielkie stosunkowo ilości surowicy ochronnej. Ponieważ jednak do czasu ustalenia rozpoznania choroby mija zazwyczaj pewien mniej lub więcej długi okres, w ciągu którego przyszło już do rozmnożenia się bakteryj i zaatakowania rozmaitych ważnych dla życia organów, przeto dla uwolnienia organizmu od przemożnych szkódników, dla wyparcia wtargłej toksyny przez antytoksynę, uciec się trzeba do znacznie większych dawek niż ochronna. Dopiero wtedy mówić można o leczniczem naprawdę działaniu surowicy.

Odpowiedzi redakcji:

GRZESZNICA: 1) Przyczyną może być zwężenie przewodu macicznego. Proszę zapytać Swego stałego lekarza, jakby się zapatrywał na zażywanie wyciągu z jajników (thelygenu lub mensanu)? — 2) Przeciw żylakom — opaski elastyczne lub pończochy gumowe. — SREBRNA GWIAZDA, KĘTY: Nie radzimy wogóle używania [illegible] kremów, bo to sprawę jeszcze bardziej pogorszy. Myć twarz codziennie gorącą wodą i mydłem [illegible], w ciągu dnia 2—3 razy zmywać [illegible] wodą [illegible]. Wieczorem parówka nad naczyniem z gorącą wodą i wyciskanie [illegible] wągrów. — STAŁA CZYTELNICZKA W[illegible]: 1) Obecnie, w 8-mym miesiącu ciąży, trudno cokolwiek robić. — 2) Nie, dziecku nic nie grozi. — 3) Nie potrzeba, bo nic ważnego. — 4) Trzeba zmywać roztworem sublimatu w occie (tylko za receptą lekarza). — PESYMISTKA: Podobne myśli i obawy przymusowe są stanem bardzo dokuczliwym. Psychoterapja pod kierunkiem dobrego, wytrawnego neurologa przyniesie Pani pożądaną zmianę. — STAŁY PRENUMERATOR „N. DZ." Z SANDOMIERZA: 1) Utleniać twarz perhydrolem w maści. — 2) W skórę głowy, pomiędzy włosy, wcierać codziennie spirytus salicylowy. — CZYTELNIK NOWEGO DZIENNIKA: Patrz „Srebrna gwiazda, Kęty". — ABSOLWENT: Najlepiej zmywać pachy 2-procentowym roztworem formaliny w alkoholu (na receptę lekarza). — SIRE-SALTLE: 1) O ile zaczerwienienie nie jest następstwem odmrożenia, w takim razie wskazana elektryzacja nosa słabym prądem stałym. W ręce wilgotne jeszcze po umyciu, wcierać alkohol, glicerynę i sok z cytryny, zmieszane w równych ilościach. — 2) Patrz „Stały prenumerator „N. Dz." z Sandomierza" punkt 2. — 3) Wymaga obejrzenia. Prawdopodobnie przyczyną jest nadmierna suchość cery i jeśliby przypuszczenie nasze miało być trafne, w takim razie wystarczy odrobina dobrego kremu. — J. ANIGER, KRAKÓW: Prosimy o podanie pseudonimu, pod którym mogłybyśmy udzielić odpowiedzi. — NIMFA BIAŁA: 1) Mycie nie ma na to wpływu; najlepiej naświetlać głowę lampą kwarcową. — 2) Do wody, w której Pani myje włosy, dodać szczyptę sody. — 3) Patrz „Sire Saltle" punkt 1. — 4) Kosmetyków zasadniczo nie polecamy; informacji udzieli pierwszy lepszy właściciel apteki lub drogerji. — ZIELONOOKA JEDNOBREWA: 1) Patrz „Stały prenumerator z Sandomierza" p. 1. Możliwe — wobec tłustości cery — byłoby bardziej wskazane stosować perhydrol w spirytusie, a nie w maści. — 2) i 3) Patrz „Srebrna gwiazda, Kęty". — 4) Wymaga obejrzenia. — 5) Proszę się zastosować do rady, udzielonej „Nimfie białej" p. 2. — 6) Tylko [illegible]. — 7) Wstrzykiwania [illegible], [illegible], mało ruchu. — 8) Gimnastyka nie wskazana. — ZROZPACZONA L. 21: 1) Zwilżać codziennie 2 razy świeżym plasterkiem cytryny. — 2) i 3) Patrz „Nimfa biała" p. 1. — RZESZOWIANKA: Konieczne zbadanie przez lekarza, bo sam opis [illegible] nie wystarcza, a wchodzić tu może w grę także tak poważna choroba, jak jaglica (egipskie zapalenie oczu). Więc nie lekceważyć! — KROŚNIEŃSKA AMERYKANKA: 1) Można też uciec się do [illegible] w spirytusie, ale tu już koniecznie potrzebna jest recepta lekarza; bez niej aptekarzowi nie wolno wydać lekarstwa. — 2) Patrz „Nimfa biała" p. 2. — 3) Nadmiernie uprawiany prowadzi do wyczerpania nerwowego; ponadto u kobiet do [illegible] w pożyciu małżeńskiem. — 4) Do[illegible]. — ESTEFILM: 1) Można. — 2) My [illegible], ale z czasem [illegible] się [illegible]. — ZAKOCHANA: 1) Patrz „Grzesznica" p. 1. — 2) Nie znamy środka zapobiegawczego [illegible]. — 3) Wymaga zbadania i stwierdzenia przyczyny. — ABONENTKA: 1) Można je założyć [illegible]. — 2) [illegible] przeszkadzają w chodzeniu [illegible], ale jest to [illegible] szkoda minimalna. Obecnie kraść nie [illegible]. — ABONENTKA K. P.: [illegible] zwrócić się do chirurga; jest to [illegible] [illegible].

Jak się zachowywano przy stole przed 300 laty?

Ciekawy dokument wygrzebano w archiwum wiedeńskiego urzędu dworskiego.

Jest nim rozporządzenie z 162[illegible] r., przepisujące, jak mają zachowywać się oficerowie, zaproszeni do stołu arcyksiążęcego.

Jeżeli — czytamy tam — do stołu jego cesarsko-królewskiej wysokości zaproszeni są oficerowie nie dość jeszcze okrzesani, muszą zwrócić ich uwagę na następującą „mensurę regulaire" (regulamin stołowy):

1. Przybywać z połyskującymi ledewerkami, w czystych mundurach i butach, a przytem w stanie trzeźwym.

2. Przy stole nie kołysać się na krzesłach i nie wyciągać nóg pod stołem.

3. Po każdej potrawie można się napić, ale nie tak, żeby się upić odrazu, jeno z pół szklanki, poczem brodę i gębę wytrzeć porządnie.

4. Nie brać ręką potraw z półmiska i nie rzucać pod stół lub za siebie kości obgryzionych.

5. Nie oblizywać palców, nie pluć na talerze i nie obcierać nosa obrusem.

6. Wkońcu nie opijać się po bydlęcemu tak, aby z krzesła spadać i nie móc utrzymać się na nogach.

Podpisano: Bar. v. X., kapitan polowy.

A przecież austrjacki korpus oficerski uważany był za jeden z najprzedniejszych w Europie. Jak więc zachowywano się gdzieindziej?

Dział Sportowy „Nowego Dziennika“

Pod redakcją Dra Henryka Lesera

Polityka socjalistyczna, a sport

Komisja techniczna przy Socjalistycznej Międzynarodówce Sportowej uchwaliła na Zjeździe w dniach 22 i 23 lutego b. r. następujące zasady dla sportu robotniczo-socjalistycznego: „Ćwiczenia muszą mieć charakter masowego sportu, który ma na celu wychowywać fizyczną i duchową zdolność do walki proletarjatu. Wychowanie kollektywistycznego myślenia i działania stoi ponad troską o wychowanie jednostki i jej specjalnych zalet. Rozgrywki sportowe w socjalistycznym ruchu sportowym nie powinny mieć za cel pokonanie przeciwnika wszelkimi środkami“.

Zasadę masowości i kryterjum środków w rywalizacji sportowej są słuszne, choć nie można znosić zupełnie rywalizacji indywidualnej, bo ona ma również bardzo ważne zadania wychowawcze jednostek, a temsamem cele społeczne, bo suma jednostek, to społeczność. Atoli program wychowania gwardji proletarjatu do walki z ustrojem kapitalistycznym, program wychowania kolektywnej zdolności do działania, jest wybitnie politycznym, klasowym, antagonistycznym i stoi w rażącej sprzeczności z naczelną zasadą sportu, jako czynnika pojednania ludów, klas, państw — wogóle niwelującego różnice społeczne. *(hl.).*

Wiadomości kolarskie

Mistrzostwo Szwajcarji w biegu na przełaj wygrali na 3 pierwszych miejscach amatorzy, a czwartem dopiero przybył zawodowy kolarz. — **Bieg na przełaj o mistrzostwo Francji** wygrał [illegible] zeszłoroczny. Foucaud. — **Bieg szosowy dookoła Flandrji** na 230 klm. zdobył niespodziewanie Ierwa[illegible]. **Mistrz świata Ronnse** prowadził zdecydowanie aż[illegible] 1 klm. przed metą i z powodu defektu zajął dopiero drugie miejsce. — **Benoit,** dwukrotny zwycięzca Tour de France, przerzucił się na tor i poprawił rekord światowy Grassina w jednogodzinnej jeździe o 840 metrów na torze w Brukseli. — **Binda** nie daje się zdetronizować. W klasycznym wyścigu szosowym Medjolan—San Remo na 286 klm. wygrał on pewnie. Drugim był niespodziewanie nieznany dotąd Francscarelli. Słynny Girardengo nie startował wogóle, ma bowiem przerzucić się wyłącznie na biegi torowe. — **Premjerę sezonu szosowego we Francji** stanowił bieg **Paryż—Le Havre 232 klm.** Wygrali go Francuzi bracia Le Drogo na pierwszych dwuch miejscach. — Otwarcie sezonu szosowego w Niemczech nastąpiło w biegu **Berlin—Frankfurt—Berlin** na 152 klm., który wygrał Hermann Ulbricht.

Wiadomości tennisowe

Borotra, trzecia rakieta Francji, zdobył po raz trzeci mistrzostwo na hali w Ameryce, bijąc we finale Huntera. W grze mieszanej triumfowali Tilden—Hunter nad Borotrą—Washburnem. — **Mez na hali Paryż—Londyn w Londynie** wygrali Francuzi 12:9. Sensacją było tu zwycięstwo Olliffa i Shmpea nad francuskim Boussusem i Buzeletem. — **Cochet,** pierwsza rakieta świata, odbędzie tournee po [illegible]kowej Europie. Bawić on będzie we Wiedniu, skąd uda się 7—9 maja do Pragi, a następnie 11—12 maja do Berlina. — **Małżeństwo na Riwierze** zawarte zostało między słynnem cudownem dzieckiem [illegible]nu, Betty Nuthal a mistrzem południowo-afrykańskim Spencem. — **W licznych turniejach na Riwierze** triumfowali: Kehrling, Stefani, Du Plaix, C[illegible], pna Fridetzky, Cilly Aussem, De Alvarez, Re[illegible], oraz nowy talent niemiecki Kuhlman. — Niemcom udało się nareszcie doprowadzić do meczu kobiecego **Ameryka—Niemcy,** który odbędzie się 7—9 [illegible] w Berlinie. Wobec tego ujrzą nareszcie [illegible] i Niemcy światową gwiazdę Helen Wills, która [illegible] głego roku wymknęła im się z rąk, oraz jej partnerkę młodziutką Edith Cross.

Ze sportu żydowskiego

MAKKABI WARSZAWSKA wydaje od miesiąca lutego br. własny organ wewnętrzno-klubowy, drukowany, o objętości 16-stronic małego formatu, w języku polskim i żydowskim, redagowany przez kollegjum (Dancyg, Górka, Libfeld) pod nazwą „Makkabi“, wychodzący w połowie każdego miesiąca. Dotychczas ukazał się zeszyt lutowy i marcowy, zawierający interesujące plany reorganizacji wewnętrznej klubu. P. Rusecki proponuje utworzenie, — obok istniejącej już „Rady Sportowej Makkabi“, mającej na celu koordynowanie pracy różnych sekcyj przez zebrania kierowników tychże, kontrolującej tychże i wytyczające linję działania, — tzw. „Rady Towarzystwa“, złożonej z 30 do 40 osób, dla załatwiania zasadniczych spraw i udzielania wytycznych zarządowi klubu, ustalania ogólnych zasad taktyki klubowej w sprawach sportowych, polityki finansowej i kontroli prac zarządu pod względem wydajności i celowości. „Rada Towarzystwa“ ma być wolną od trosk codziennej pracy administracyjnej i ma się zająć zagadnieniami organizacyjnemi i pogłębieniem metod pracy. Liczba członków zarządu ma być zredukowaną do 5—6 osób wyłącznie dla załatwiania spraw bieżących, co usprawni administrację i gospodarkę klubową — P. Izaned proponuje utworzenie „Pięcioboju wielosportowego Makkabi“, jako imprezy całorocznej od stycznia do grudnia poprzez wszystkie sezony i dyscypliny trwającej, obejmującej bieg, skok, pływanie, łyżwiarstwo i gimnastykę, obliczanej sumarycznie wedle specjalnej punktacji, a dającej w rezultacie tytuł „najlepszego sportowca Makkabi“ w danym roku, jako wypadkową pracy całorocznej i wszechstronnej w różnych dziedzinach sportu. — P. Monticulus występuje przeciw manji stanowisk, powstałej na tle licznych foteli sekcyjnych i zwalcza tę „dygnitarzomanję“.

Krumholz, Grünberg, Balsam, byli gracze Jutrzenki krakowskiej, następnie Hasmonei lwowskiej, — wstąpili obecnie do Hakoahu bielskiego, co znacznie wzmocni A-klasową drużynę żydowską Bielska.

Hakoah wiedeński wzmacnia swą drużynę, która pewnie kroczy na drodze powrotnej do ligi wiedeńskiej znakomitym obrońcą węgierskim Boehmem.

Makkabi warszawska przygotowuje się do wielkiej manifestacji sportowej z okazji przyjazdu prezydenta organizacji sjonistycznej Weizmanna do Polski.

Rusecki, wybitny przywódca żydowskiego sportu stołecznego, wybrany został przez zarząd WOZPN-u stałym delegatem na zebrania zarządu PZPN-u.

Kluby żydowskie Hakoah i Samson w Łodzi sfuzjonowały się pod nazwą Hakoahu. Prezesem jest Dr Krausz.

Do Makkabi krakowskiej wstąpiło ostatnio bardzo wielu zawodników piłkarskich, lekkoatletycznych i pływackich.

Bokserzy Makkabi warszawskiej Unkiewicz i Wysocki odznaczyli się na meczu Łódź—Warszawa, który zakończył się klęską Warszawy 9:5 pkt.

Wiadomości krajowe

Pogoń lwowska zaangażowała jako trenera piłkarskiego słynnego ongiś gracza Mazala.

Krakowianka i Olsza sfuzjonowały się w „Kolejowy Klub Sportowy Olsza“.

Kożuch, były gracz Wawelu, wstąpił do Legji krakowskiej.

Cracovia bierze udział w turnieju jubileuszowym S. K. Morawskiej Slavii w Bernie w czerwcu b. r., do którego zaproszono również FTC z Budapesztu i Zidenice z Berna.

Sensacją lekkoatletyki śląskiej była klęska Kilosówny, olimpijskiej lekkoatletki, w biegu na przełaj na 1.200 metrów, którą zwyciężyła Orłowska z Kol. K. S.

Dr. Mieczysław Orłowicz wybrany został prezesem Związku dziennikarzy sportowych w Warszawie.

Bieg kolarski dookoła Polski wzmógł znacznie popyt na rowery (o 50%). Zapotrzebowanie wynosi około 100.000 kół. Zaspakajają je obecnie krajowe firmy.

PZPN wyda w roku bieżącym nowe przepisy piłkarskie, które zawierać będą wszystkie zmiany reguł gry, uchwalone w ciągu ostatnich 4 lat.

Inż. Kuchar Tadeusz, znany przywódca Pogoni lwowskiej i referent zagraniczny PZPN-u, wybrany został przewodniczącym komisji organizacyjnej pucharu środkowej Europy.

Rozmaitości zagraniczne

ZWIĄZKI FOOTBALLOWE, NALEŻĄCE DO FIFA, rozegrały w ciągu 1928 r. 74 meczów międzypaństwowych, z czego Fifa uzyskała dochód 2 mil. złot.

MIĘDZYNARODOWY KONGRES OLIMPIJSKI, proponowany uprzednio w Aleksandrji, odbędzie się definitywnie w Lozannie w dniach 8—11 kwietnia.

1 MILJON PŁYWAKÓW zorganizowanych obejmuje Ang. Związek Pływacki na terenie Wielkiej Brytanji.

JACK DEMPSEY wybiera się podobno do Europy celem zmanagowania kilku wielkich imprez bokserskich.

TENNIS W ŚWIĄTYNI NIEBIESKIEJ. Czang Kai Szek, prezydent Chin, urządził na terenie słynnej świątyni — nieba, w której cesarze chińscy składali swe modły, plac footballowy, korty tennisowe i boisko gier dla dzieci. Jest to oznaka budzącego się życia sportowego w Chinach. Zaniedługo rasa biała będzie musiała strzec się przed konkurencją żółtych sportowców.

KASĘ UBEZPIECZENIOWĄ DLA SPORTOWCÓW na wypadek kalectwa lub śmierci otwarto we Francji.

W LOS ANGELOS znajduje się pływalnia o wymiarach 100x50 mtr., otoczona bieżnią żużlową, na dachu 11-piętrowego domu. Iście po amerykańsku!

PRZYMUSOWĄ NAUKĘ PŁYWANIA wprowadzono na wydziale filozoficznym uniwersytetu w Charlottenburgu.

OFERTA WŁOCH w celu przyznania im organizacji piłkarskich mistrzostw świata w r[illegible] prześcignęła wszelkie oczekiwania. Włosi oferują FIFA 70 proc. od brutta wszystkich meczów, n[illegible] to po 20.000 lirów każdej reprezentacji (względnie 30.000 lir. w razie odpadnięcia w konkurencji przegranej), oraz koszta przyjazdu i utrzymania. Tak to Mussolini stara się o propagandę [illegible] Włoch, oraz zapewnienie mistrzostwa świata Włochom, którzy mają wszelkie szanse zdobycia tegoż ze względu na świetny rozwój footballu w kraju pod rządami faszyzmu.

Rywalizacja między światowemi gwiazdami lekkoatletycznemi w Ameryce jest bardzo wielka i zmienna. Elita fenomenów: Nurmi, Wide, Ritola, Conger, Lermond, Burle, — walczy ciągle i często, demonstrując pokazy, szerząc propagandę i zbierając obok laurów i popularności — grube dolary. Oczywiście Nurmi zwycięża, jak i kiedy chce. Atoli reszta wykazuje zmienne wyniki. Dopiero Conger zwyciężył w biegu na 1 milę ang. Lermonda, Widea i Puriego, teraz znowu Lermond rewanżuje się, bijąc Congera w New Jersey.

Gillis Grafström planuje po zdobyciu mistrzostwa świata w Londynie w jeździe sztucznej na lodzie wyjazd do Ameryki, celem zmierzenia się z Böcklem, byłym mistrzem świata, który stał się zawodowcem. A może Grafström pragnie eksploatować swe umiejętności i tytuły.

Osada wioślarska Cambridge zwyciężyła po raz 40-ty swą konkurentkę uniwersytecką z Oxfordu w słynnym wyścigu wioślarskim na Tamizie w obecności pół miljona widzów. Zatem na 81 wyścigów oba dwa teamy wygrały po 40 razy, jeden wypadł bez rozstrzygnięcia. — Ale także w lekkoatletycznych zawodach zwyciężył Cambridge 7:4 pkt. Sensacją tego mitingu było **zwycięstwo syna Cziczerina,** sowieckiego ministra zagranicznego, który 1/4 mili ang. wygrał w czasie 50'4 sek.

Młody student Sexton w Ameryce jest nową gwiazdą lekkoatletyczna wieloboiowa. Uzyskał on w skoku wwyż 1'95 mtr., w dysku 45 mtr., w kuli 15 mtr.

MAKKABI—GARBARNIA I B 3:0 (1:0).

Białogwiezdzi zainaugurowali swój pierwszy mecz o mistrzostwo klasy A gładkiem i zasłużonem zwycięstwem nad Garbarnią. Mimo rozmokłego od nieustannego deszczu boiska wykazali gospodarze jednolitość awe k zbrajowe solidarność i sty kombinacyjny. Odznaczyli się: Holzman III, Herman i Schneider III. Bramki strzelali Handman, Klug i Seelinger z karnego. Sędzia p. Motyla.

WISŁA—WARSZAWIANKA 3:2 (2:1).

Wisła wygrała pierwszy swój mecz ligowy bez wielkiego wysiłku. Warszawianka zasilona Zarzeckim z Polonji i Terleckim z Legji. Ataki Wisły idą przeważnie skrzydłami, których doskonałe podania wyzyskuje przytomnie Reyman, strzelając pierwszą bramkę. Korzystając z zamieszania podbramkowego wyrównują Warszawiacy przez Junga. Niedługo przed przerwą uzyskuje Balcer prowadzenie. Po pauzie Wisła naciska coraz bardziej. Strzał Balcera odbija się od obrońcy i wpada do bramki 3:1. Jeden z nielicznych wypadów Warszawianki wykorzystuje Jung. W chwilę później ustala Kowalski wynik końcowy. Wisła nie wykorzystała 2 rzutów karnych. — W Wiśle wyróżniły się skrzydła, oraz linja pomocy. Warszawiankę ratowała doskonała gra Zwierza II. na środku pomocy i Domańskiego w bramce. Sędzia p. Grabowski z Warszawy. (G.).

AUSTRIA (WIEDEŃ)—IFC (KATOWICE) 7:2 (4:2).

AUSTRIA—CRACOVIA 6:2 (5:1).

P[illegible] świąteczny Cracovia miał przynieść emocjonującą rozrywkę i biesiadę. Pech przyniósł jednak stałą niepogodę i zupełnie rozmokłe i grząskie boisko. Z góry więc przesądzone było zwycięstwo klasę lepszych techników i taktyków czołowej drużyny zawodowej Wiednia, dysponującej takimi internacjonałami, jak Tandler, Sindelar, Cutti i innymi tem bardziej, że grają oni bez przerwy także w czasie zimy, gdy nasze zespoły przymusowo pauzują. Zapowiedziany król footballu — Schaffer — nie przyjechał. Przewaga gości była tak wielka, że można tylko mówić o dobrym i pożytecznym treningu dla drużyn oraz rozkoszy wzrokowej znawców piłkarskich. Sędziował w pierwszym dniu p. Dr. [illegible]arten, w drugim p. Rumpler. (r.).

Wiedeń 1. 4. PAT. We wczorajszych piłkarskich zawodach międzynarodowych zwyciężył „Rapid" „Sts-de Francaise" w stosunku 6:2 (2:2). „Sportklub" zwyciężył „Budapest III. obwód" (2:0). W zawodach mistrzowskich „Admira" — „WAC" 0:0. „Nicholson" odnosi zwycięstwo nad „BAC" 4:3 (3:2). W dzisiejszych zawodach międzynarodowych „Admira"—„Slavia" 1:0 (1:0). „Rapid"—„Vienna" 1:0 (1:0).

Nie będzie kartotek politycznych

Warszawa 1. 4. (N.). „Polska Informacja Dziennikarska" donosi, że p. minister spraw wewnętrznych wydał zarządzenie do władz administracyjnych, nakazujące zniesienie kartotek politycznych, o których była mowa na ostatniem posiedzeniu sejmowem. Nie będą zbierane jakiekolwiek dane, mogące krępować wolność osobistą działaczy politycznych. Dotąd sporządzane kartoteki będą zniszczone. Ze źródeł miarodajnych informują, że kartoteki te ustanowione zostały bez wiedzy ministra przez podległe mu organy.

Zuchwała kradzież kosztowności

Bruksela 1. 4. PAT. W jednej z największych firm jubilerskich w Brukseli dokonano niezwykle zuchwałej kradzieży kosztowności na 3 miljony franków. Sprawca, który zdaje się, że działał sam jeden, przeciął przewody światła elektrycznego w czasie, gdy po zakończeniu dnia roboczego pracownicy firmy zabierali z okien wystawione kosztowności. Korzystając z ciemności, sprawca skradł kuferek, w którym były kosztowności, znajdowały, przeznaczone do przeniesienia do kasy ogniotrwałej sklepu.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

MARSZAŁEK SENATU PROF. SZYMAŃSKI wyjechał w celach kuracyjnych do Trenczyna Cieplic. (Czechosłowacja).

NOWY POSEŁ RUMUŃSKI W POLSCE. Dotychczasowy poseł rumuński w Polsce, p. Davilla mianowany został posłem w Waszyngtonie. Min. Davilla, bawiący obecnie w Paryżu, przybędzie w przyszłym tygodniu do Warszawy, celem wręczenia p. Perzydentowi Rzeczypospolitej listów odwołujących. Na stanowisko posła rumuńskiego w Warszawie wysuwana jest kandydatura p. Cretianu, dotychczasowego przedstawiciela dyplomatycznego Rumunji przy rządzie Stanów Zjednoczonych A. P.

WICEPREZES ZARZĄDU GMINY ŻYD. w Warszawie, Jeremjasz Rosenbaum zmarł w 61 roku życia. Zwłoki nadesłał do Agudy. [illegible]

MISS POLONIA p. Władysława Kostakówna wychodzi podobno wkrótce zamąż za zamożnego przemysłowca łódzkiego.

STRASZNY WYPADEK zdarzył się w Końskiem niedaleko Warszawy. Nad brzegiem Wisły zgromadziły się się tłumy publiczności, przyglądając się ruszaniu lodów. W pewnym momencie jakiś ulicznik zrzucił chłopcu żydowskiemu Sinche Hochsznitowi czapkę do wody. Hochsznit, chcąc chwycić czapkę zbliżył się do brzegu, ale pośliznął się na lodzie, wpadł do wody i momentalnie zaczął tonąć. Na pomoc rzucił się do wody ego brat Aron i Benjamin Miałkowski, ale obaj utonęli. W pobliżu mostu utworzył się zator. Kiedy saperzy rozsadzili lody, zauważono wśród odłamków lodu także ciała tragicznie zmarłych młodzieńców.

CENTRALA 1600 IZB HANDLOWYCH w St. Ziednoczonych zwróciła się do prez. Hoovera z prośbą, by nie zatwierdził nowych ograniczeń emigracyjnych. Izby Handlowe wskazują, że nowe ograniczenia emigracji odbiją się niepomyślnie na konjunkturze handlowej St. Ziednoczonych.

— Z TEATRU IM. J. SŁOWACKIEGO. Dziś wieczorem komedja Sardou „Nasi kochankowie" z udziałem Wyrwicz-Wichrowskiego, Kotarbińskiego, Ankwicz, Kleniewskiej, Bednarskiej, Rosnowską, Komorowskim, Leliwą, Szczepańskim, Zieleński, Kaczmarskim, [illegible] p. Juroszewską w roli głównej.

— (TEATR REWJI „BONGO" (Bajeczna 12). Dziś rewja „Rejmoty Krakowa". Frenetyczne oklaski i nieustanny śmiech na widowni towarzyszą wszystkim numerom a zwłaszcza doskonałym piosenkom Hanki Bunowieckiej, Przestrzelskiej, Gustawa Cybulskiego, Kalnińskiego, Pilarskiego, Nowosielskiego, świetne balety układu i w wykonaniu Wojnara, Sobolewskiej i Gongiatek, pełne werwy skecze: „Niech żyje moralność", „Wesoły dentysta" i „Konflikt dyplomatyczny" z Ustarbowską, Laskowskim, Górowskim, Belskim i Fertnerem. Dziś 2 przedstawienia o 7 i 9.

Protokół o przedterminowym wprowadzeniu paktu Kellogga uzyskał moc obowiązującą

Warszawa 1. 4 PAT. W dniu 30 marca złożony został przez radcę p. Zielińskiego odpowiednim czynnikom sowieckim dokument ratyfikowania przez Polskę protokółu moskiewskiego podpisanego w dniu 9 lutego r. b. Jednocześnie radca Zieliński wręczył instrument ratyfikacyjny tegoż protokółu przez Rumunję w imieniu rządu rumuńskiego. Protokół o złożeniu dokumentów ratyfikacyjnych podpisany został ze strony polskiej oraz imieniem rządu rumuńskiego przez radcę Zielińskiego, a ze strony sowieckiej przez zastępcę komisarza ludowego dla spraw zagranicznych Litwinowa. Z chwilą złożenia powyższych dokumentów ratyfikacyjnych protokół moskiewski, dotyczący wcześniejszego wprowadzenia w życie paktu Kellogga podpisanego dnia 27 sierpnia 1928 r. w Paryżu, uzyskał moc obowiązującą pomiędzy państwami sygnatarnemi, które go ratyfikowały.

Arabowie budują meczet obok Kotel Maarawi

Z Jerozolimy donoszą, że wśród ludności żydowskiej panuje wielkie zaniepokojenie z powodu pogłosek o zamiarze budowania przez Arabów meczetu niedaleko Kotel Maarawi. Instytucje żydowskie interwenjowały w tej sprawie u władz angielskich, które przyrzekły sprawę zbadać.

Jerozolima (ŻAT) W tych dniach odwiedziła Wysokiego Komisarza Palestyny delegacja arabska z Jaffy, która przedłożyła memorjał domagający się wprowadzenia rządów parlamentarnych w Palestynie. Memorjał domaga się, aby od do wyłonienia parlamentu zwołana została konferencja wszystkich gmin celem omówienia sytuacji w kraju. Autorzy memorjału żądają też, aby urzędy państwowe obsadzone były przez członków różnych gmin wyznaniowych w stosunku do ich liczebności w kraju.

Żydzi amerykańscy dla Żydów w Europie

Nowy Jork (ŻAT) Otwarta tu nadzwyczajna sesję żydowsko-amerykańskiego kongresu. Na porządku dziennym znaduje się sprawozdanie z sytuacji ludności żydowskiej w krajach Europy wschodniej. Kongres zajmie się sytuacją Żydów w Polsce i na Litwie oraz omówi środki zwalczania klęski głodowej wśród Żydów w Besarabji.

Wychrzta przeniewie na cmentarzu żydowskim

Budapeszt 1. 4. ŻAT. Miejscowa sefa ortodoksyjne prowadzą obecnie energiczną akcję za wprowadzeniem zakazu wstępu dla wychrztów na cmentarz żydowski. Akcja ta pozostaje w związku z tem, że nad grobem zmarłego ostatnio prezesa gminy budapeszteńskiej Aladara Kaszaba, po przemówieniu rabina zabrał głos wychrzta. Fakt ten wywołał wielkie oburzenie wśród ortodoksów.

Akcja ta spotkała się z pewnemi zastrzeżeniami ze strony rabinatu i zarządu gminy, którzy mają wątpliwości, czy możliwem jest zabronić wychrztom odwiedzanie grobów ich rodziców na cmentarzu żydowskim. Rabinat zwróci się [illegible] prawdopodobnie do zarządu gminy w sprawie wydania pewnych ograniczeń i rozszerzenia kontroli nad wychrztami, którzy przychodzą na cmentarz żydowski.

Trzęsienie ziemi niedaleko Wiednia

Wiedeń 1. 4. PAT. W miejscowości Schwadorf nastąpiło w ubiegłą niedzielę o godz. 6.30 rano trzęsienie ziemi, które powtórzyło się o godz. 20.50 wieczór. Trzęsienie ziemi spowodowało zarysowanie się kilku domów w tej miejscowości. Wśród ludności wybuchła panika.

PRZEGLĄD RADJOWY

Ciekawy głos o odbiorze stacyj polskich i zagranicznych

P. Lance Stell, Anglik, mieszkający w Pabjanicach, podaje w londyńskiem czasopiśmie „World-Radio" swoje obserwacje o pracy różnych stacyj europejskich, jak również o jakości odbioru tych stacyj w miejscu swego obecnego zamieszkania w Polsce, t. j. w Pabjanicach, okręgu łódzkiego. Obserwacje p. Stella są tem ciekawsze, że poczynione zostały już po wprowadzeniu w życie t. zw. „planu brukselskiego".

Przedewszystkiem więc, w odniesieniu do stacyj długofalowych, stwierdza p. Stell, że: „Radio-Paris" przychodzi czysto, choć słyszane jest słabo. Königswusterhausen (Zeesen) — doskonale. Daventry (5XX) zawsze silnie głuszona przez Königswusterhausen, ale czysta w odbiorze, gdy stacja niemiecka nie pracuje. Lahti i Paris (Wieża Eifla) — prawie zawsze niewyraźnie, natomiast Moskwa i Motala wyjątkowo silnie, jednak przy znacznej interferencji Warszawy. Warszawa — doskonale i, jak zwykle, bardzo dobrze Kalundborg, choć często z przeszkodami Morse'a. Hilversum — zmiennie. Bazylea — słabo. Leningrad — dość dobrze.

Przechodząc do stacyj o średniej długości fal, wymienić należy na pierwszem miejscu Budapeszt, jako bardzo dobry, choć podlegający zanikaniom. Monachium przychodzi umiarkowanie słabo i prawie zawsze z interferencją. Ryga zwykle dobrze. Wiedeń zawsze czysto i silnie. Bruksela zmiennie — często z interferencją Wiednia. Medjolan, Oslo i Zurich odbierane są czysto, choć odbiór jest słaby. Daventry (5GB) dobrze, choć często z zanikiem i zawsze z interferencją Charkowa. Rodjostacja katowicka jest również, jap warszawska słyszaną doka jest również, jak warszawska, słyszaną dorana w ciągu dnia. Inne stacje, jak Berlin, Rzym, Stockholm, Tuluza, Bergeni, Lipsk, Göteborg i Praga, dość dobrze z wyjątkiem Rzymu i Stockholmu, które przychodzą słabiej. Natomiast doskonale odbierane są Hamburg i Langenberg.

Nowy sukces radjofonji: Berlin — Sydney

Po pomyślnem nawiązaniu radjotelefonicznej komunikacji pomiędzy Berlinem a Buenos Aires na odległości 12.000 km. w linji prostej, udało się po całym szeregu prób uzyskać bezpośrednią komunikację radjotelefoniczną pomiędzy Berlinem a Sydney (16.000 km. w linji prostej). Rozmowa przeprowadzona została przy pomocy krótkofalowej stacji nadawczej w Nauen, pracującej mocą 20 kilowatów. Stacje pracowały z zastosowaniem systemu kierunkowego, t. zn. nierozpraszającego fal we wszystkich kierunkach, ale dającego wąski stosunkowo snop promieni w określonym kierunku.

Radjofoniczny tłumacz

Oryginalny pomysł w związku z P. W. K.

W Rudzie Pabjanickiej pod Łodzią zamięszkuje emigrant rosyjski, p. Miercałow Borys, który odznacza się znacznym darem wynalazczym ; już kilka swoich pomysłów zrealizował w Polsce. P. Miercałow wpadł ostatnio na myśl rozwiązania problemu posiedzeń i zebrań, w których biorą udział przedstawiciele różnych krajów, różnymi mówiący językami. Cała procedura tłumaczenia przemówień, rezolucyj i t. p. ogromnie utrudnia i przeciąga tok takich obrad, stwarzając karykaturalne nieraz sytuacje. Wynalazek p. Miercałowa, tak zwany przez niego „radjotelefoniczny tłumacz", umożliwia zrozumienie mowy, wygłoszonej dajmy na to w języku polskim przez Niemców, Francuzów i Anglików.

Na pozór absurdalny ten pomysł, jest jednak w rzeczywistości rozwiązalny, a to w sposób niezmiernie prosty!

Przed mówcą zatem ustawia się mikrofon ze wzmacniaczem, od którego prowadzą przewody do kabin, w których siedzą tłumacze ze słuchawkami na uszach, tak, że słyszą polskie słowa mówcy i powtarzają je w danym języku. Przed tłumaczami stoją znowu mikrofony i wzmacniacze, od których specjalne przewody prowadzą do ławek na sali, gdzie odbywa się zebranie. W ławkach zainstalowane są przed każdem miejscem otwory na wtyczki słuchawek, z których jedne prowadzą od kabiny tłumacza angielskiego, inne francuskiego oraz niemieckiego. Naturalnie otwory te zaopatrzone są w napisy. Wystarczy wtyczki słuchawek włożyć do odpowiednich otworów i słuchawki założyć na uszy, aby równocześnie niemal z wygłaszaną mową słyszeć jej tłumaczenie w każdym języku.

P. Miercałow pragnie swój pomysł urzeczywistnić w Poznaniu podczas Powszechnej Wystawy Krajowej. W czasie trwania P. W. K. odbędzie się kilka zjazdów międzynarodowych oraz zjedzie do Poznania wielu cudzoziemców, zatem sala zaopatrzona w instalację pomysłu p. Miercałowa oddałaby niewątpliwie duże usługi.

Radjo wrogiem bakteryj

Zdobycze w dziedzinie techniki radjowej wywierają duży wpływ na poszczególne dziedziny nauki i sztuki. Z licznych wiadomości wnosić można, że zawdzięcza naprzykład medycyna falom radjowym. Sensacyjne niemal są wyniki badań prof. Essau'a, który doszedł w zakresie fal krótkich do wyników zdumiewających i który usiłuje obecnie technikę fal krótkich zastosować w medycynie. Odkry... zapomocą bardzo krótkich fal, bo zaledwie ...trowych, można rozgrzać nasz organizm. Te ...wości fal krótkich mają oczywiście znaczenie ...ne. Jak silny jest ich wpływ i dotykalne ich ...nie, świadczy fakt, że szczury i myszy, pozos...one przez 30 sekund w promieniu fali 3-metrow... dychają natychmiast. Muchy zdychają w okre... nałego ułamka sekundy. Oczywiście, że donio... wobec tego znaczenie mają te fale w walce z b...jami. Prof. Zeinel w Wiedniu potrafił, przez o...tlenie krótkiemi falami, pozbawić mleko wszelk...bakteryj. Jest rzeczą ciekawą, że tak sprepar...ne mleko fermentuje z trudnością, a przechowane ...odowni, jeszcze po miesiącu zachowuje smak ... ściwość mleka zupełnie świeżego. Możnaby wi... bie wyobrazić, jak przełomowe znaczenie mieć dla gospodarstwa domowego i zdrowia public... wyniki tych badań naukowych w zakresie kr... falowości.

Jaką wartość przedstawia kapelusz speak... radjostacji w Filadelfji?

Speaker radjostacji w Filadelfji, Leads, bezpieczył swój kapelusz „panama" na 5 ... dolarów. W kapeluszu tym znajdują się podp... wszystkich wybitnych osobistości, które prze... wiały przez mikrofon radjostacji. Ogółem zie... się w kapeluszu około tysiąca podpisów, wś... nich autograf Rudolfa Valentina, Zuzanny Leglen, Dempseya, generała Pershinga i in.

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik": Zygmunt Hochwald. — Redaktor naczelny: Dr. Wilhelm Berkelhammer.
Redaktor odpowiedzialny: Zygfryd Moses. — Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarządem Maksymiljana Fel...